

07.04.2026

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEEN LIIKENNEPALVELULAIN JA ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA (TAKSIT)

Yleistä

Hallituksen esitys 15/2026 tarjoaa kattavan ratkaisun taksialan valvonnan puutteisiin ja alan nykyisiin haasteisiin, tähdäten yhtenäisiin pelisääntöihin ja reiluun yrittäjyyteen. Esityksen vaatimukset taksamittarista, rekisteröinnistä, liikenneluvan liittämisestä ja erityisistä taksikilvistä sekä kuljettajien koulutuksesta ja osaamisen varmistamisesta muodostavat sääntelypohjan, jonka tavoitteena on kuluttajien luottamuksen vahvistaminen, palvelun saatavuuden parantaminen ja harmaan talouden kitkeminen. Lapin alueella nämä tavoitteet korostuvat – pitkät välimatkat, harva asutus ja monipuoliset asiakasryhmät edellyttävät erityisen luotettavaa ja läpinäkyvää palvelua.

Vuoden 2018 uudistus vapautti alan, mutta Lapissa tämä johti harmaan talouden kasvuun ja asiakkaiden turvallisuudentunteen heikkenemiseen. Alueellinen kilpailu on usein rajallista, eikä kuluttajilla ole tosiasiallista mahdollisuutta vertailla palveluntarjoajia. Lapin kylissä ja kaupungeissa taksi on monelle ainoa vaihtoehto, ja siksi sääntelyn selkeys sekä valvonta ovat merkittäviä – sananlaskun mukaan: ”Ei auta valittaa, jos ei ole valvontaa.”

Vuoden 2007 taksiliikennelain tavoitteena oli, että lupia myönnetään riittävästi palvelutarpeen tyydyttämiseksi, mutta niin vähän, että yrittäjille riittää toimeentuloa. Lapissa tämä tasapaino on erityisen tärkeä – yrittäjyys on usein pitkän matkan päässä ja toiminnan vakaumus on olennainen. Vuoden 2018 uudistus kuitenkin horjutti tätä vakautta, ja harmaa talous sekä työperäinen hyväksikäyttö lisääntyivät. Esityksen toimenpiteillä pyritään palauttamaan ennustettavuus ja jatkuvuus myös Lapin taksiryttäjille.

Uudet sääntelytoimet tuovat kontrollia negatiivisiin ilmiöihin, mutta eivät rajoita Lapin taksiryttäjien liiketoimintamahdollisuuksia tai alan kehittymistä. Sääntely on muihin Pohjoismaihin verrattuna kevyt, mutta Lapissa jokainen toimenpide on tärkeä asiakasturvallisuuden, luottamuksen ja harmaan talouden torjumisen kannalta – kuin keväthanki, joka kantaa vain, jos se on riittävän vahva.

Lapissa ennustettava sääntelykehikko on tärkeä, jotta parhaat käytänteet vakiintuvat. Teknologiariippumattomuus laitteissa säilyy, mutta mittauslaitedirektiivin mukaiset standardit ja tiedon eheys ovat välttämättömiä väärinkäytösten torjumiseksi. Yritystoiminnan lainsäädäntöä kehitettäessä on Lapissa erityisesti haettava tasapainoa vapauden ja sääntelyn välillä, jotta yrittäjien toimintaedellytykset ovat selkeästi ja luotettavasti todettavissa.

Alalle tulon ja yrittäjyyden aloittamisen tulee olla helppoa, mutta osaamisen ja soveltuvuuden varmistaminen on välttämätöntä, erityisesti lasten ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien kuljetuksissa. Lapissa kuljettaja on usein asiakkaan ainoa turva – ”Luotettava kuljettaja on kuin tunturin majakka.”

Kustannukset koulutuksesta, luvista ja laitteista ovat taksiryttäjille olennainen osa toimintaa, mutta niiden tulee olla kohtuullisia ja nopeasti kuoletettavia. Esityksen muutokset eivät aseta Lapin taksiryttäjille kohtuuttomia kustannuksia, ja lakisääteisiä velvoitteita tulee noudattaa riippumatta siitä, missä päin Lappia yritystoimintaa harjoitetaan. Lapissa on tärkeää, että sääntely ei muodostu esteeksi alalle tulolle – jokainen taksi on tärkeä Lapin arjen sujuvuudelle.

07.04.2026

2 YHTEENVETO

1. Lapin Taksiryttäjät esittää, että erillinen sääntely varataksista poistetaan. Esityksen mukainen ehdotus heikentää olennaisesti luotettavuutta, sillä se avaa mahdollisuuden pitkäaikaiseen ammattiliikenteeseen rekisteröimättömän auton käyttöön, jota ei pystytä valvomaan edes tämä esityksen mukaisesti.
2. Lapin Taksiryttäjät esittää ajoneuvolain 15 a §:n 2 momenttia muutettavaksi siten, että taksimatka kerättävien tietojen säilyttämisessä käytettävänä kolmantena osapuolena toimiminen edellyttää Liikenne- ja viestintäviraston lupaa. Verohallinnon sähköisen raportoinnin hankkeet ovat askel keskitetyn taloustiedonhallinnan suuntaan. Tämän lisäksi tulisi kuitenkin huomioida myös muiden viranomaisten tarpeet, jotta voidaan keventää erityisesti toiminimiyrittäjän, mutta myös muiden yrittäjien hallinnollista taakkaa ja noudattaa yhdenkertaisen raportoinnin periaatetta.
3. Lapin Taksiryttäjät kannattaa ja pitää välttämättömänä ehdotettuja muutoksia liikennepalvelulain 15 a §:ään ja ajoneuvolain 13 §:ään koskien mittauslaitelain vaatimukset täyttävän taksamittarin pakollisuutta taksina käytettävässä ajoneuvossa sekä taksamittarin käyttövelvoitetta. Mittarin vaatimuksiin on lisättävä tiedon eheyttä koskeva vaatimus, joka estää sen poistamisen tai muuttamisen ennen kuin tieto on raportoitu eteenpäin luotettavalle kolmannelle osapuolelle. Lisäksi on sääntelyssä määriteltävä, kenen toimesta taksamittari voidaan poistaa käytöstä, jotta voidaan varmistua tiedon eheydestä. Myöskään sääntelyn tulisi estää useamman kuin yhden mittarin käyttö yhdessä ajoneuvossa.
4. Lapin Taksiryttäjät lähtökohtaisesti kannattaa 26 §:n ja 26 b §:n mukaista 7 tunnin täydennyskoulutusta ajoluvan uusimisen yhteydessä. Lapin Taksiryttäjät esittää kuitenkin, että täydennyskoulutuksen piiriin kuuluvien luvan uusivien taksinkuljettajien tulisi suorittaa uudelleen 25 a §:n mukainen taksinkuljettajan koe luvan uusimisen yhteydessä.
5. Lapin Taksiryttäjät esittää, että liikennepalvelulakiin lisätään taksinkuljettajan ajoluvan saamisen edellytykseksi uusi taksinkuljettajan ajokoe, joka on osa taksinkuljettajan koesuoritusta kirjallisen kokeen rinnalla. Ajokokeessa kuljettajan tulisi osoittaa riittävät taidot ajo- ja matkustajaturvallisuuteen liittyen ja kokeen tulisi mitata kokelaan osaamista laajasti ja monipuolisesti matkustajien turvallisuudesta, kommunikoinnista, ajoneuvon turvallisesta käytöstä, erilaisissa liikenneolosuhteissa ajamisesta, navigoinnista sekä päätöksenteosta liikenteessä.
6. Poliisin toimivaltuudet tavatessaan liikenteessä henkilön, joka ei täytä lupaehtoja. §151 on lisättävä poliisille samat toimivaltuudet kuin liikenne- ja viestintävirastolle ohjata henkilö kokeisiin tai

3 PERUSTELUT YHTEENVEDON ASIAKOHTIIN

3.1 Erityiset rekisterikilvet

Erityiset rekisterikilvet

Lapin Taksiryttäjät pitää välttämättömänä ajoneuvolain muutoksia, joilla otetaan käyttöön erityiset rekisterikilvet takseille. Lapin laajoilla alueilla ja pitkien välimatkojen maakunnassa tämä selkeyttää ja tehostaa sekä viranomaisten että asiakkaiden mahdollisuuksia tunnistaa luvalliset taksit. Erityiskilpi ei nostaisi yrittäjäksi

07.04.2026

ryhtymisen kynnystä, eikä kustannus olisi Lapin pienyrittäjillekään kohtuuton. Kilpi mahdollistaisi valvonnan myös silloin, kun palvelua käytetään syrjäseudulla – asiakkaat voivat varmistua taksin luvanvaraisuudesta helposti, mikä lisää turvallisuutta etenkin harvaan asutuilla alueilla.

Nykyinen taksikupu ei ole viranomaisen myöntämä tunniste, ja Lapissa, jossa palveluita saatetaan käyttää satunnaisesti ja kaukana valvovista viranomaisista, on erityisen tärkeää, että rekisterikilvellä voidaan osoittaa taksin luvanvaraisuus. Kansainvälisesti erityiskilvet ovat osoittautuneet toimiviksi – Lapissakin tämä parantaisi luottamusta ja vähentäisi harmaan talouden riskejä.

Varataksisiin liittyvät haasteet

Lapin alueella varataksilla on korostunut merkitys, sillä pitkien etäisyyksien ja vaihtelevien olosuhteiden vuoksi varakalustoa tarvitaan enemmän kuin suurissa kaupungeissa. Lapin Taksiryttäjät näkee ongelmana, että esityksessä varataksilta ei vaadittaisi erikoiskilpeä, vaan pelkkä rekisterimerkintä riittäisi. Käytännössä valvonnan teho heikkenee ja Lapissakin voi syntyä väärinkäytöksiä, kun ajoneuvoa voidaan käyttää pitkään ilman asianmukaista tunnistetta. Taksiliitto esittää, että varataksille tulisi olla omat taksikilvet, jotka vaihdetaan käyttötarkoituksen mukaan, ja että vara-auton rekisteröinti ja käyttö olisi viranomaisen tiedossa koko ajan.

Lapin Taksiryttäjät vastustaa myös sitä, että pelkästään sopimusajoihin tarkoitetut ajoneuvot jätettäisiin erikoiskilpivaatimuksen ulkopuolelle. Lapissa sopimusajot ovat yleisiä esimerkiksi matkailualalla ja kuntien palveluissa, joten poikkeuksen salliminen lisää riskiä luvattomasta liikenteestä. Luotettava dokumentaatio ja valvottavuus ovat Lapin erityisolosuhteissa korostuneen tärkeitä, jotta liikenteen turvallisuus ja laatu voidaan taata kaikilla alueilla.

3.2 Kolmannen osapuolen tunnistaminen

Taksamittari kerää tietoja, joilla on merkitystä vain, jos ne ovat saatavilla jälkikäteisen valvonnan tarpeisiin. Mittarin luotettavuus perustuu paitsi mittausdataan, myös datan eheyteen: tiedot tulee raportoida muuttumattomina asianomaiselle taholle. Verohallinnon sähköinen raportointi edistää keskitettyä taloustiedonhallintaa, mutta muidenkin viranomaisten tarpeet tulisi huomioida, jotta hallinnollinen taakka erityisesti pienyrittäjille keventyisi ja raportointi olisi yhdenkertaista.

Liikennepalvelulain mukaan tiedot pitää säilyttää kolmannen osapuolen hallinnoimassa tietokannassa, johon tiedot siirtyvät automaattisesti. Kolmas osapuoli ei kuitenkaan ole laissa määritelty riittävän tarkasti, mikä voi vaarantaa tiedon eheyden. Lapin Taksiryttäjät esittää, että kolmannen osapuolen toiminnan tulisi olla luvanvaraista, jotta viranomaiset voisivat varmistua tietojen asianmukaisesta säilyttämisestä ja helpottaa valvontaa.

3.3 Taksamittarin tiedon eheyden varmistaminen

Lapin Taksiryttäjät korostaa, että taksamittarilta tulee vaatia tiedon eheyttä: mittarin keräämiä tietoja ei saa muuttaa tai poistaa ennen kuin ne on raportoitu luotettavalle kolmannelle osapuolelle. Sääntelyssä pitää määritellä, kuka saa poistaa mittarin käytöstä, ja estää usean mittarin käyttö samassa ajoneuvossa. Viranomaisten tiedonkeruuta tulee kehittää kohti korkeampaa standardointia ja läpinäkyvyyttä, niin että säädökset eivät syri eri liiketoimintamalleja ja veloitteiden täyttäminen sekä valvonta ovat selkeitä.

07.04.2026

Määräykseen tulee lisätä, että mittarin voi poistaa vain valtuutettu mittariasentaja, jotta tiedot eivät häviä hallitsemattomasti. Taksamittari kerää digitaalisesti luotettavaa mittaustietoa ja on olennainen keino valvonnassa ja harmaan talouden torjunnassa. Mittari on yrittäjälle kertaluonteinen kustannus (käyttöikä jopa 10 vuotta, kuukausikustannus 8–13 euroa), ja sen voi hankkia myös palvelusopimuksella.

Uudet taksamittarivaatimukset eivät rajoita hinnoittelumalleja eikä liiketoimintamalleja, vaan mittarin tehtävä on tallentaa vaaditut tiedot luotettavasti. Myös sovellusten kautta tilattujen ja muiden kyytien tiedot pitää kerätä yhteismitallisesti, joten mittarivaatimus tulee koskea kaikkia takseja. Sovelluspalvelut rekisteröivät vain osan kyydeistä, mutta taksamittari tuottaa automaattisesti ajopäiväkirjan kokonaisajomäärästä. Mittari on yhteensopiva uusien teknologisten ratkaisujen kanssa ja edistää innovaatioita, jotka perustuvat luotettavaan ajoneuvodataan.

3.4 Täydennyskoulutuksen suorittaminen todennettava

Taksiliitto kannattaa 7 tunnin täydennyskoulutusta ajoluvan uusimisen yhteydessä, mutta katsoo, että luvan uusivien taksinkuljettajien tulisi suorittaa myös taksinkuljettajan koe uudelleen. Vilpillisiä koesuorituksia on ollut paljon, erityisesti pääkaupunkiseudulla, ja monilta kuljettajilta puuttuu suomen tai ruotsin kielen taito, mikä viittaa vilpilliseen kokeen suorittamiseen.

3.5 Ajokoe

Ajokokeen merkitys ja vaatimukset: Ajokokeessa taksinkuljettajan tulee osoittaa monipuoliset taidot, jotka liittyvät ajo- ja matkustajaturvallisuuteen, kommunikointiin, ajoneuvon turvalliseen käyttöön, navigointiin sekä päätöksentekoon erilaisissa liikenneolosuhteissa.

Lapin Taksiryttäjät esitys: Liikennepalvelulakiin tulisi lisätä taksinkuljettajan ajokoe ajoluvan saamisen edellytykseksi. Ajokoe olisi kirjallisen kokeen rinnalla, ja sen avulla mitattaisiin kokelaan osaamista laajasti.

Kansainvälinen vertailu: Vastaava ajokoe on käytössä Ruotsissa, jossa se testaa kuljettajan tietoja ja taitoja ajoturvallisuudesta, matkustajien turvallisuudesta, ajamisesta, navigoinnista ja päätöksenteosta. Alankomaissa vaaditaan ajonäyte ja Tanskassa vähintään 6 tunnin ajokoulutus taksinkuljettajan ajoluvan saamiseksi.

3.6 Poliisin toimivaltuudet

Ajoluvan peruuttaminen

Liikennepalvelulain 198 § tulee määritellä tarkasti, ja lisätä **poliisille** toimivalta määrätä henkilö kokeisiin tai muihin tarkastuksiin henkilön poistamiseksi liikenteestä, jos on syytä epäillä, ettei luvanhaltija täytä luvan vaatimuksia. Poliisi voi ohjata Trafín ylläpitämään kokeeseen tai lääkärintarkastukseen. On erittäin tärkeää, että poliisilla on selkeä ja riittävä valvontaoikeus ajolupien osalta, jotta lupien asianmukainen hallinta ja turvallisuus voidaan varmistaa. Ilman poliisin tehokasta valvontaa riski epäasiallisille tai kelvottomille kuljettajille kasvaa, joten poliisin rooli lupien valvonnassa on keskeinen koko alan uskottavuuden ja turvallisuuden kannalta.